

22. september 2026

Høringssvar fra Ældrerådet i Roskilde Kommune

Vedr.: Budgetforlig 2027:

Hermed gives høringssvar til Budgetforlig 2027, som fremlagt til 1. behandlingen, jf. blokttekster og bloklistes.

Indhold:

[Økonomiudvalget – driftsændringer](#)

[Kultur- og Idrætsudvalget – driftsændringer](#)

[Beskæftigelses- og Socialudvalget – driftsændringer](#)

[Klima- og Miljøudvalget - driftsændringer](#)

[Sundhed- og Omsorgsudvalget - driftsændringer](#)

[Sundhed- og Omsorgsudvalget – anlæg](#)

Blokttekstnummer og emne er angivet i venstre kolonne og Ældrerådets bemærkninger i højre.

Økonomiudvalget – driftsændringer

Emne	Høringssvar
1114a1 Råderumsforslag under Økonomiudvalget vedr. administration i SJS, BKM og SB og 1114a2 Konkrete administrative opgaver fjernes	En reduktion i antallet af medarbejdere i en række forskellige faggrupper risikerer at betyde yderligere udfordringer for, at borgerne kan komme i kontakt med relevant personale. Det er Ældrerådets erfaring, at mange borgere ikke altid har de bedste oplevelser ved mødet med Roskilde Kommune. Det stemmer med Borgerrådgiverens anbefalinger til opmærksomhedspunkter i måden, der arbejdes på i kommunen. Ældrerådet vil fremhæve og tilslutte sig anbefalingerne, der har til formål at styrke retssikkerheden og generelt øge tilliden til kommunens arbejde. Ældrerådet tvivler på, at besparelserne kan gennemføres uden forringelser i sagsbehandling og borgerbetjening. Mulighederne for forvaltningsmæssigt at følge op på borgerrådgiverens anbefalinger risikerer at blive ringere - og der kan vise sig utilsigtede effekter og omkostninger, hvis sagsbehandlingen trækkes ud. Ældrerådet er også bekymret for at reduktionen af personalet i forvaltningen kan forringe den politiske betjening, herunder nødvendige forarbejder til oplæg til politiske beslutninger.
1109 Digital skranke	Teksten angiver, at forslaget ikke forventes at påvirke serviceniveauet væsentligt. Imidlertid er Ældrerådet stærkt betænkelig ved, at borgerne ved det fysiske møde med kommunen alene betjenes via digital skranke. For en meget stor del borgere er det afgørende for bl.a. tilliden, at der er direkte adgang til at blive mødt og betjent af mennesker.

Kultur- og Idrætsudvalget – driftsændringer

2100 Reduktion vedr. driften af kommunale idrætsanlæg	Driften af kommunale idrætsanlæg foreslås reduceret. Det vil betyde en serviceforringelse for brugerne af de kommunale indendørs og udendørs idrætsanlæg. Forslaget vil påvirke ældres mulighed for fysisk, mental og social sundhed og er ikke i overensstemmelse med intensjonerne i Ældreloven. Ældrerådet har tidligere foreslået styrket rengøringsindsats for at forebygge faldulykker og forhindre, at deltagere bliver utrygge og ikke vil træne i sportshaller med skiftende aktiviteter mellem harpiks-brugere og f.eks. ketcher- sport.
2101 Reduktion på aftenskoleområdet	Forslaget vil indebære serviceforringelser på området, og kan have den betydning, at der udbydes færre hold og /eller kursuspriser forhøjes. Forslaget er lige som forslaget om reduktion vedr. driften af de kommunale idrætsanlæg ikke i overensstemmelse med intensjonerne i Ældreloven om mental og social sundhed blandt ældre.
2102 Reduktion af midler til diverse puljer / aftaler	Der foreslås blandt andet reduktion vedr. Musikbystrategien. Forslaget vil indebære serviceforringelser på området og er ikke i overensstemmelse med intensjonerne i Ældreloven om øget forebyggelse af social aktivitet. Ældrerådet har tidligere foreslået en forhøjelse af budgettet med henblik på ansættelse af en kommunal musikterapeut til styrkelse af trivsel, fællesskab og livskvalitet blandt plejehjemsbeboere. Forslaget går den modsatte vej.
2103 Reduktion på biblioteksområdet	Der foreslås en reduktion, som ifølge forslaget enten vil ske ved stillingsreduktion eller nedsættelse af materialebudgettet eller aktivitetsbudgettet. Uanset hvilken reduktion, man vælger, vil forslaget medføre serviceforringelser på bibliotekerne, som søges af mange ældre. Forslaget stemmer ikke overens med Ældrelovens intentioner om mental og social sundhed blandt ældre.

Beskæftigelses- og Socialudvalget – driftsændringer

3103 Ophør af aftale om sundhedscafé - kun handicappede?	Der foreslås et ophør af sundhedscafé. Ældrerådet beder udvalget overveje om nogle af de eksisterende brugere er over 60+ og om cafeen har tilbudt ydelser til denne målgruppe. Ældrerådet vil sikre at der ikke sker en potentiel reduktion i ældres sundhedstilstand.
3107 Kultur- og Integrationspuljen	Puljen, der har fungeret i årevis, foreslås nedlagt, da kommunen ikke er forpligtet til at uddele tilskud efter denne pulje. Forslaget vil blandt andet betyde mindre støtte til foreninger, der igennem denne pulje har fået tilskud til indsatser. Ældrerådet er overordentlig betænkelig ved at nedlægge en pulje med det formål at øge integrationen blandt andet for ældre borgere af anden etnisk herkomst end dansk, uden sikkerhed for, at støtten gives efter andre kommunale puljer.
3112 Lukning af bofællesskabet VIBO - foreslå ændring til ældreboliger	Ældrerådet ser en mulighed i at udnytte VIBO faciliteterne til en forøgelse i antallet af ældreboliger med 5 boliger. VIBO er placeret i samme område, som Toftehøjens plejehjem og Ældreboligerne på Toftehøjen i Viby. Det forventes at Roskilde kommune betaler leje for bygningen/lejlighederne fremover og har ret til at benytte dem til andet formål. Ældrerådet anmoder om at muligheden for at undersøge dette nærmere gives videre til Sundhed- og Omsorgsvalget.

Klima- og Miljøudvalget - driftsændringer

6100 Busbudgettet reduceres med 1,1 mio. kr.	Budgetforslaget lægger op til en forringelse på busdriften på 1.1 mio. Ældrerådet anerkender ikke denne besparelse. Vi havde håbet og forventet at budgettet var blevet udvidet således at FlexTrafik og busdriften bidrog til at leve op til "den vedtagne ældrelov, som skal sikre borgerne øget kvalitet med fokus på forebyggelse." Det afspejles ikke i budgetforslaget.
---	--

	Mange ældres mulighed for at deltage i sociale fællesskaber, forebyggende aktiviteter, og sundhedsklinikker m.v. afhænger af adgang af en kontinuerlig sikker busdrift. Ældrerådet støtter mere forebyggelse og mobilitet, ved at busdriften også skal tages op under hensyn til bl.a. • bedre befordring til sundhedsklinikker til Cirkler, biblioteker og deltagelse i fællesskaber • bedre befordring til plejecentre og ældreboliger for borgere og besøgende • forsøg med betalingsfri (bus-forsøg) i bymidten, og samtidig forbedre mere sikre forhold for gående og cyklende • nedsættelse af taksten for FlexTrafik og øge mobiliteten til sociale/kulturelle arrangementer for ældre. Det er fortsat Ældrerådets opfattelse, at der er brug for opprioritering på disse områder hvis forebyggelsesindsatserne skaber "velfærd skaber vi sammen."
--	---

Sundhed- og Omsorgsudvalget - driftsændringer

Generelle bemærkninger	Ældrerådet er fortsat af den opfattelse, at ældreområdet er presset af stigende antal komplekse opgaver – fx er der behov for resurser til en opprioritering af demensindsatsen i hjemmeplejen og på de somatiske plejehjem. Efter Ældrerådets opfattelse vil besparelsesforslagene ikke kunne undgå at føre til serviceforringelser, med den nye Ældrelov blev borgerne lovet øget kvalitet, hvor der skulle være fokus på forebyggelse der i loven har en central plads. Det afspejles ikke i budgetforliget.
-------------------------------	---

	For Ældrerådet er det skuffende, at der lægges op til at fjerne midler allerede nu, inden effekten er dokumenteret, i modstrid med anbefalingen i kommunens eget trivselsregnskab. Der afvikles i stedet for at investere i indsatser. "Velfærd skaber vi sammen" er den politiske vision. Der blev afsat en omstillingspulje, der skulle anvendes til at investere i fremtidens vision. Det er vores opfattelse at besparelserne på omstillingspuljen udgør det stik modsatte af visionen. Samtidig er det kortsigtet at skære 6 mio. svarende til 20 % i en investeringspulje, der har som mål at sikre livskvalitet og besparelser på længere sigt. Derudover mener Ældrerådet stadig, at der er brug for en opprioritering på væsentlige områder: • styrkelse af selvbestemmelse ved tilbageførsel af- som minimum -midlerne fra klippekort på plejecentre og i hjemmeplejen. • styrkelse af personaleressourcer til træning på plejehjem med henblik på øget forebyggelse, højere livskvalitet og tilstrækkelig træningstimer pr. borger i tråd med helhedspleje • GLAD- projektet genindføres som en forebyggende indsats. • Midler til sikring af, at kommunen kan yde økonomisk støtte til indkøb eller udlån af robotstøvsuger jvf. §15 i Ældreloven. • Personaleressourcerne på plejehjem og i hjemmeplejen er pressede grundet kompleksiteten i opgaveløsningen og kræver flere ressourcer. • Døgnbelysning bør være standard på alle plejecentre.
7100 Lukke kapacitet på seniorhøjskolerne	Med dette forslag nedlægges dele af seniorhøjskolernes kapacitet, så antallet af pladser reduceres fra 115 til ca. 102. Budgettet til området er samlet på 976 mio. kr. og det foreslås nu at reducere budgettet med 1,0 mio. kr. Seniorhøjskolen er et tilbud, du kan blive bevilget på baggrund af en konkret og individuel vurdering, hvis du har nedsat fysisk eller psykisk

	funktionsevne. Deltagelse i Seniorhøjskolen kan også have til formål at aflaste dine pårørende. Det undrer Ældrerådet, at antallet af borgere der benytter tilbuddet er gået ned, idet især pårørende til demensramte efterspørger tilbud der kan aflaste familien. Ældrerådet vil dog ikke undlade at gøre opmærksom på, at en reduktion i disse tider, hvor der igen og igen kan konstateres mangel på relevante tilbud til denne målgruppe, må undre. Det er Ældrerådets opfattelse, at visitationen er for stram. Ældrerådet opfordrer til, at kapaciteten i tilbuddet fastholdes, tænkes sammen med øvrige indsatser og synliggøres for de pårørende med demens-ramte.
7101 Tidlig Forebyggelse, Selvtjek drift	Det foreslås at besparer på Tidlig forebyggelse med Selvtjek der er en indsats under omstillingen. Borgere, som ikke er i kontakt med kommunen, tilbydes en systematisk vurdering, så begyndende funktionsnedsættelse opdages i tide til at forebygge, at det udvikler sig til at blive mere indgribende. Med besparelsesforslaget reduceres omstillingspuljen, som for hele Sundheds- og Omsorgsudvalget er på 31 mio. kr., og det foreslås nu at reducere budgettet med 3,5 mio. I forbindelse med. besparelserne på omstillingspuljen er det Ældrerådets opfattelse, at det er kortsigtet at skære 6 mio. svarende til 20 % i en investeringspulje, der har som mål at sikre livskvalitet og besparelser på længere sigt.
7102 Cirkler drift (Omstillingspuljen)	Forslaget reducerer driftsudgifterne til Cirkler fra 2027, da køb af ekstern konsulentbistand til udvikling af Cirkler afsluttes med udgangen af 2026. Besparelsen vil reducere råderum til nyinvesteringer i trivselsøkonomiske omstillinger på udvalgets område. Cirkler er finansieret af Omstillingspuljen, som for hele Sundheds- og Omsorgsudvalget er på 31. mio. kr., og det foreslås nu at reducere budgettet med 1,5 mio. kr.

	Ældrerådets opfattelse er det som nævnt kortsigtet at reducerer i en investeringspulje, der har som mål at sikre livskvalitet og besparelser på længere sigt. For at fastholde og udbygge ansattes og borgeres engagement, er der brug for fortsatte (gen-)investeringer i omstillingens forebyggelsesindsatser.
7104 Reduktion af frivilligmidler	Med dette forslag sker der en reduktion af budgettet til Frivilligmidler. Kommunen er jf. Serviceloven og Ældreloven forpligtet til at afsætte et beløb til frivilligmidler, men det er ikke fastsat, hvor stort beløbet skal være. Med dette forslag reduceres beløbet til Frivilligmidler med 1,0 mio. kr. Reduktion af frivilligmidler er i modstrid med kommunens eget ønske om større medvirken af civilsamfundet Ældrerådet ser med bekymring på reduktion særligt af §79 midler, der er rettet mod ældre. Forslaget stemmer ikke overens med Ældrelovens intentioner om mental og social sundhed blandt ældre. Ældrerådet kan ikke bakke op om dette forslag, da besparelsen vil betyde, at færre foreninger og andre civilsamfundsaktører kan få tilskud til sociale og fællesskabsfremmende aktiviteter.
7110 Reorganisering sundhedscenter	Med forslaget nedlægges 1 stilling i Sundhedscenteret. Det vil reducere kapaciteten til den borgerrettede forebyggelse. Sundhed og forebyggelsesområdet er samlet på 30 mio. kr., og det foreslås nu at reducere budgettet med 0,7 mio. kr. serviceniveauet vil blive reduceret 1. stilling nedlægges. Nedlæggelse af 1 stilling i Sundhedscentret er kortsigtet og forringer forebyggelsesindsatsen Ældrerådet mener at det er en dårlig ide, at reducerer kapaciteten til den borgerrettede indsats.

7112 Styrket støtte til pårørende til borgere med demens Forslag til udvidelse af budgettet	Der afsættes midler til at styrke og udvikle tilbuddene til borgere med demens og deres pårørende med inspiration fra Sundhedsstyrelsens katalog over meningsfulde og aflastende tilbud. Indsatserne skal udvikles med afsæt i lokale behov og i dialog med borgere og pårørende i Roskilde Kommune. Et konkret ønske fra pårørende i Roskilde Kommune er bedre muligheder for afløsning i eget hjem i dag- og aftentimer og på tværs af ugens dage. En medarbejder med demensfaglige kompetencer kan være sammen med borgeren i hjemmet, så den pårørende trygt kan tage hjemmefra, mens borgeren oplever nærvær, tryghed og meningsfuldt samvær. Ældrerådet er positive overfor, at der afsættes 2,0 mio. kr. årligt til at udvikle og styrke tilbuddene til borgere med demens og deres pårørende. Ældrerådet er tilfreds med, at der afsættes nye midler til demensvenlig indretning af plejecentre og positivt stemt overfor at udvide Demensindsatsen og de 2 mio. kr. er et skridt i den rigtige retning,
---	---

Sundhed- og Omsorgsudvalget - anlæg

7001a - Nyt plejecenter opført som Friplejehjem	Det er positivt, hvis det nu fastholdes, at der skal bygges nyt plejecenter. Kapacitetsvurderingen i forhold til behovet for yderligere plejeboliger i Roskilde Kommune viser, at der fra 2031/2032 forventes en stigning i behovet for antal plejeboligpladser, så der fra 2032 er behov for et nyt plejecenter. Det foreslås at nyt plejecenter opføres som et friplejehjem. De afsatte midler i 2027 og 2028 skal anvendes på rådgivning og gennemførelse af udbud. Det er en forudsætning for projektet at plejecentret bygges uden anvisningsret.
---	--

	Men ældrerådet advarer imod, at der ikke aftales anvisningsret. Som kommune har vi ikke automatisk krav på eller anvisningsret til pladser på et friplejehjem, medmindre der er indgået en specifik samarbejds- eller anvisningsaftale. Kommunen kan altid indgå en driftsaftale med et friplejehjem uanset om det er et kommercielt eller fondsdrevet. Med forslaget om at ændre opførelsen af et nyt plejehjem fra et kommunalt- til et friplejehjem, vil kommunen kunne spare mellem 100 mio. kr. til 150 mio. kr. i anlæg til opførelse af et nyt plejehjem. Hvis beslutningen om ikke at kræve anvisningsret fastholdes, fralægger politikerne sig ansvaret og svigter borgerne i Roskilde. Selvom alle friplejehjem er privatejede, er der stor forskel på, hvem der ejer og driver dem. <u>Selvejende organisationer og fonde (Non. Profit)</u> En meget stor del af de danske friplejehjem drives af selvejende organisationer, hvor evt. overskud geninvesteres direkte i plejehjemmet og beboernes velfærd. Eksempler på store operatører er Danske Diakonhjem, OK-Fonden og Mariehjemmene. <u>Kommercielle selskaber (For profit)</u> Disse friplejehjem drives som private virksomheder. De skal leve op til de samme lovkrav og kvalitetsstandarder som alle andre plejehjem, men er organiseret som aktie- eller anpartsselskaber. Eksempler er Altiden og Attendo
--	---

	I forslaget er det en forudsætning at projektet bygges <u>uden</u> anvisningsret, hvilket Ældrerådet <u>stærkt fraråder</u>, da kommunen dermed ikke kan råde over plejehjemspladserne eller dele heraf. Det står klart i LBK nr. 1254 af 28/10 (2025 Social- og Boligministeriet. Fripolejeboligloven § 1, stk. 2: En friplejeboligleverandør kan indgå aftale med kommunalbestyrelsen om, at denne får anvisningsret til boliger i en friplejeboligbebyggelse. Ældrerådet anbefaler derudover at et evt. friplejehjem opføres af Selvejende organisation eller en Fond idet der så er en minimal risiko for at Plejehjemmet går i betalingsstandsning, med de store problemer det vil skabe for kommunen.
7002a – Deponering vedrørende Sundheds-/kvarterhus - Byens haver	I byudviklingsprojektet omkring Æblehaven/Rønnebærparken - Byens Haver - er der planer om i samarbejde med Boligselskabet Sjælland at etablere et sundheds-/kvarterhus med bl.a. kommunale sundhedsfunktioner og beboerfunktioner i samme bygning. Sundheds-/kvarterhuset kan medføre et behov for deponering af et akkumuleret beløb. Både deponeringens størrelse og projektets udformning er på nuværende tidspunkt usikkert. I budget 2027 er indarbejdet 50 mio. kr. til deponering i 2031. Ældrerådet støtter, at der arbejdes videre med etablering af et sundheds-/kvarterhus hus med kommunalt ejerskab for Kvarterhuset.